

Barns psykososiale miljø i barnehagen

Handlingsplan for Stiftelsen Aurora

Baldershage barnehage
Regnbuen barnehage
Sluppen barnehage

Juni 2019
Revidert høsten 2021

INNHOLD

Definisjon av psykososialt barnehagemiljø	2
Hva er krenkende atferd og mobbing?	2
Hva gjør vi i våre barnehager?	2
Hos Aurorastiftelsens barnehager er målet vårt at dere blir møtt av et personale som....	2
Samarbeid mellom barnehagen og hjemmet	3
Barnehagen og hjemmet har et felles ansvar for at krenkende atferd og mobbing ikke får utvikle seg i barnehagen.	3
God kommunikasjon er viktig i arbeidet med holdninger og verdier	3
Foreldre bidrar til forebyggende arbeid ved å	3
Forebygging av mobbing skjer på ulike nivå.....	3
Rutiner internt i aurorastiftelsen for å forebygge krenkende atferd og mobbing.....	3
Rutiner i Aurorastiftelsen for å håndtere krenkende atferd og mobbing.....	3
Lover, forskrifter og føringer som ligger til grunn for vårt arbeid med barnas psykososiale miljø	4
Barnehageloven §§ 1, 2, 3, 41, 42 og 43	4
Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §1, §12	4
Rammeplan for barnehagen.....	5
«Stein, saks, papir»	5

Definisjon av psykososialt barnehagemiljø

Psykososialt barnehagemiljø er sammensatt og består av:

- Det psykologiske
- Det sosiale
- Handler om hvordan barn opplever det

Miljøet påvirkes av:

- Personalet, ledelsen, kollegialt samarbeid
- Enkeltbarn, barnegruppene og fellesskapet
- Barnehagens kultur
- Holdninger, verdier, normer og praksis i barnehagen
- Samfunnet det er en del av

Hva er krenkende atferd og mobbing?

Med støtte i UDIR sin oppsummering av ulike definisjoner av krenkende atferd og mobbing «*Barns trivsel-voksnes ansvar. Forebyggende arbeid mot mobbing starter i barnehagen*» utgitt av UDIR 2016), har vi valgt å definere krenkende atferd og mobbing slik:

1. Negative fysiske eller psykiske handlinger begått av en eller flere mot en annen gjentatt over en viss tid.
2. Det er ubalanse i maktforholdet slik at det er vanskelig å forsvare seg

Krenkelser eller mobbing i barnehagen kan være:

- Utestengelse fra leken
- Fysiske angrep; bli slått, sparket, dyttet, kløpet, bitt, lugget eller spyttet på
- Seksuelle krenkelser
- Verbale krenkelser og trusler
- Kroppsspråk og blikk
- Voksne (ansatte eller foreldre) sier eller handler krenkende mot barn

Barnehagen har en samfunnsoppgave i tidlig forebygging mot mobbing. Gjennom vårt fokus på livsmestring og helse forebygger vi aktivt mobbing gjennom hele dagen.

For å forstå hvordan krenkende atferd og mobbing utarter seg, kreves det personale som er tett på barna. Observasjon og refleksjon skal gi innsikt og forståelse for handlingens intensjon, og om det er et mønster i atferden, eller tilfeldige hendelser. Observasjonene deles ved å reflektere sammen og dele tanker om eventuelle situasjoner. De ansatte skal være bevisst sin kommunikasjon seg imellom, med foreldre og over hodet på barna.

Hva gjør vi i våre barnehager?

Hos Aurorastiftelsens barnehager er målet vårt at dere blir møtt av et personale som

- Har gode samspillsevner og er bevisste rollemodeller
- Er tilstedeværende og møter barna der de er ved å se hvert enkelt barn.
- Er sensitive og engasjerte og legger til rette for at barna skal utvikle vennskap og empati ovenfor hverandre
- Lar barna medvirke i egen hverdag sett i sammenheng med alder, modning og forutsetninger
- Har en åpen dialog med alle foresatte
- Følger opp tiltak barnehagen og hjemmet blir enige om

Samarbeid mellom barnehagen og hjemmet

Barnehagen og hjemmet har et felles ansvar for at krenkende atferd og mobbing ikke får utvikle seg i barnehagen.

God kommunikasjon er viktig i arbeidet med holdninger og verdier

Det er barnehagens ansvar å legge til rette for et foreldresamarbeid som bidrar til å forebygge mobbing og krenkelser. Foreldrene skal tas med i barnehagens arbeid for et godt psykososialt miljø, både gjennom informasjon og medvirkning. Barnehagen skal legge til rette for en dialog preget av åpenhet og likeverd.

I Aurorastiftelsen er vi opptatt av at alle foreldre, uavhengig av familiesituasjon, fysisk og psykisk helse, religion, etnisitet, legning m.m skal oppleve seg inkludert og møtt på en skikkelig måte; av alle, alltid. En grunnleggende holdning for alle parter i barnehagen er at alle vil hverandre vel og at alle bidrar til at alle får delta i et godt fellesskap. Foreldre skal være sikre på at barnehagen informerer dersom de opplever at deres barn er involvert i en uønsket hendelse. Det skal være lav terskel for å melde fra til barnehagen dersom foreldre opplever endret atferd eller mistriivsel hos barnet sitt, og foreldrene skal være trygge på at bekymringen blir fulgt opp.

Foreldre er rollemodeller for sine barn, og må være beviste hva de sier og uttrykker når barn er til stede.

Foreldre bidrar til forebyggende arbeid ved å

- Snakke positivt om og vise positiv holdning til barnehagen, andre barn og deres foreldre/foresatte og barnehagens ansatte når eget barn er til stede
- Vise interesse for/bli kjent med de andre barna og foreldrene i barnehagen. Lær deg gjerne navnene på de andre barna i gruppa og hils på de du møter.
- Gi tilbakemeldinger på barnets trivsel og opplevelser
- Støtte barnehagens arbeid i styrking av barnets sosiale kompetanse
- Delta på foreldremøter, foreldresamtaler, dugnader og andre sosiale sammenkomster
- Invitasjon til barnets bursdagsselskap.

Dersom barn fra barnehagen skal inviteres har vi en generell regel som er å invitere alle barn på avdelingen som er født samme år, eventuelt alle jentene eller alle guttene på avdelingen som er født samme år. Snakk med personalet på forhånd. Ved behov er personalet tilgjengelig for samtaler, spørsmål og for å gi veiledning rundt dette temaet.

Forebygging av mobbing skjer på ulike nivå

- I samarbeid med foreldre i enkeltsaker, der foreldre eller barnehagen er bekymret for et barns trivsel.
- Er tema på foreldremøte minimum en gang pr år, hvor retningslinjer for hvordan vi sammen legger til rette for et positivt klima er tema. Med henvisning til handlingsplanen.
- Er tema i samarbeidsutvalget

Rutiner internt i aurorastiftelsen for å forebygge krenkende atferd og mobbing

- Drøfting / refleksjon rundt barnas psykososiale miljø
- Barnesamtaler
- Pedagogisk dokumentasjon, observasjoner og kartlegging på systemnivå
- Pedagogisk leder har veiledningsansvar for personalet, for best å støtte enkeltbarnet og grupper av barn
- Intern og ekstern kompetanseutvikling

Rutiner i Aurorastiftelsen for å håndtere krenkende atferd og mobbing

- Når foreldre melder ifra skal pedagogisk leder be om samtale innen ei uke. Foreldre innkalles til samtale så raskt som mulig uansett hvem informasjonen kommer fra og det

lages en tiltaksplan.

Lovent, forskrifter og føringer som ligger til grunn for vårt arbeid med barnas psykososiale miljø

Barnehageloven §§ 1, 2, 3, 41, 42 og 43

§1 Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

§2 Barnehagens innhold

... Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap....

Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

§3 Barns rett til medvirkning og hensynet til barnets beste.

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet og i saker som gjelder dem selv. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkt skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet. I alle handlinger og avgjørelser som gjelder barn i barnehagen, skal hva som er best for barnet, være grunnleggende hensyn.

§41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid

Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser. Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.

§ 42 Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)

Alle som arbeider i barnehagen, skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det. Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering. Barnehagen skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak.

§ 43 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen krenker et barn

Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider i barnehagen krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende straks melde fra til barnehagens styrer.

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §1, §12

§1 Forskriftens formål er å bidra til at miljøet i barnehager, skoler og andre virksomheter som nevnt i § 2 fremmer helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold samt forebygger sykdom og skade.

§12 Virksomheten skal fremme trivsel og gode psykososiale forhold

Rammeplan for barnehagen

Er en forskrift for barnehagens innhold og oppgaver i sin helhet. Rammeplanen viser til vår forebyggende rolle og sier at barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette.

- Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap.
- Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.
- Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt.
- Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap.
- Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent.

Rammeplanen understreker at barnehagen skal observere barn i samspill og lek, for å ivareta barns behov for lek og vennskap.

«Stein, saks, papir»

Er en føring eller strategi som har som mål å bygge sterke barnefellesskap og er en satsning i hele Trondheim kommune.

Dette arbeidet startet i 2018. Strategien skal være et skritt i retning av større medbestemmelse for den enkelte beboer i kommunen. Den enkelte skal i større grad bli tatt med på avgjørelser som omhandler dem. Barn og unges familie, nettverk og lokalmiljø trekkes inn som svært viktige faktorer. Arbeidet med strategien foregår på tvers av alle fagmiljøer i kommunen vår og bidrar til økt kunnskap og større åpenhet, og skal lære alle fagmiljøer en ny måte å jobbe på, som et felles lag for byens barn og unge. For å kunne arbeide med barns psykososiale miljø i barnehagen, er en helt avhengig av et samarbeid mellom barna, barnas familier, de ansatte i hele barnehagen og nærmiljøet.

Vi er alle tildelt et stort ansvar og alle må bidra i et samarbeide for å kunne gi det aller beste miljø for alle barn, enkeltbarnet og grupper av barn, sammen.